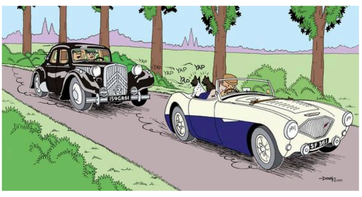

Historia z kołem w tle

O zabytkowej i nietypowej motoryzacji na okrągło od 2014 roku.

Graf i wojna światowa

przez Zbigniew Kluczkowski | 6 października, 2024 — 0 komentarzy

Kiedy bracia Graf (Franz, Heinrich i Karl) wchodzili w spółkę z Wilhelmem Stiftem jeszcze nie wiedzieli jaki wpływ będą mieć na historię XX wieku. Był rok 1901 kiedy postanowili stworzyć swój pierwszy automobil, który z dzisiejszej perspektywy był raczej … „składakiem". Mieli już pewne doświadczenia w dziedzinie mechaniki, ale brakowało im pieniędzy na nowy interes. Te przyszły w 1904 roku, wraz z pojawieniem się Stifta w spółce. Po kilkunastu latach produkcji rowerów bracia weszli na nowy rynek a jako główną klientelę wybrali ówczesnych „najbiedniejszych".

„Najbiedniejsi", czyli tak naprawdę osoby majętne oraz ówczesna arystokracja oczekiwała przede wszystkim luksusu i osiągów. Takie też były modele marki Graf&Stift u progu drugiej dekady XX wieku. Jako, że zakład mieścił się we Wiedniu naturalnym było, że wśród klientów znalazł się austro-węgierski dwór królewski. Habsburgowie chętnie korzystali z lekkich, zrywnych „Grafów" podczas prywatnych wizyt oraz wypraw na wieś. Do celów reprezentacyjnych wykorzystywano inny pojazd – luksusowego, zrobionego na zamówienie, Phoenixa – który w zasadzie był wysoką karocą zaopatrzoną w silnik.

Pod koniec 1910 roku dwór Habsburgów zakupił nowy model – otwarty, z podwójną kabiną koloru oliwkowoszarego oraz mocnym (jak na owe czasy), 32 – konnym silnikiem. Nowy model służył na dworze zaledwie przez 3 lata. Widok arcyksięcia Franciszka Ferdynanda oraz jego żony Zofii przemierzających ulice Wiednia w tym samochodzie nie był niczym niezwykłym. Nie byli sami, ale zawsze podróżowali w towarzystwie kierowcy oraz ochroniarza. Otwarty samochód nie dawał tak dużego poczucia bezpieczeństwa jak „auto – karoca" – czasem zdarzały się nieudane ataki desperatów.

Graf&Stift w 1914 roku

Źródło: auta5p.eu, toptenz.net

28 czerwca 1914 roku nic nie zapowiadało tak tragicznego toku wydarzeń. Franciszek i jego żona Zofia, jak co roku, obchodzili w tym dniu rocznicę ślubu. Po przyjeździe do Sarajewa została sformowana kolumna 6 pojazdów, w których zasiedli najważniejsi dostojnicy. W Grafie oprócz pary książęcej byli: szofer Leopold Lojka, wojskowy Gubernator Bośni i Hercegowiny Oskar Potiorek oraz hrabia Franz Harrach. Trasa przejazdu została podana do publicznej wiadomości tak, aby umożliwić poddanym przywitanie cesarza. To znacznie ułatwiło przygotowania do ewentualnego zamachu.

Pierwsza próba nie udała się, gdyż trzej zamachowcy nie byli w stanie oddać strzału. Graf był szybki i zrywny. Nie pomógł nawet granat rzucony przez Cabrinowicza. Dzięki Leopoldowi odbił się o złożony dach pojazdu i spadł na kolejny z kolumny. W wyniku wybuchu ranni zostali pasażerowie, kilku gapiów oraz policjant. Para podjęła decyzję, że pojadą do szpitala zapytać się o stan zdrowia dzielnego rannego policjanta. To była ostatnia wspólna podróż pary książęcej. Z racji pośpiechu, nie wybrano innego pojazdu. Graf rozpoczął swoją ostatnią podróż.

Jeden z zamachowców, Gawriło Princip udał się na zasłużonego „kielicha". Pomimo porażki miał jeszcze jedną okazję do zamachu. Otóż okazało się, że tuż obok knajpy przejeżdżał właśnie pojazd pary książęcej. Gdy wyłonił się zza rogu, dobył broni, wybiegł i oddał dwa strzały. Celne, gdyż zarówno książę jak i księżna zostali postrzeleni. Franciszek w tętnicę szyjną, Zofia w brzuch. Niespełna pół godziny później, po obdukcji, zaczęto sporządzać akt zgonu. Zamachowiec został schwytany i z racji młodego wieku skazany na 20 lat więzienia. Zmarł w 1918 roku.

Pojazd o numerze silnika 287, w którym podróżowała para książęca, po zamachu stał się ważnym dowodem w prowadzonym dochodzeniu. Ostatecznie został wycofany z użycia i przekazany do muzeum. Do dziś można podziwiać jego nowoczesne, smukłe kształty. Pochylona przednia szyba, lekki, składany dach oraz 4 – cylindrowy silnik wkomponowane w smukłe nadwozie. Idealny pojazd dla bogatego playboya, jakim wówczas był następca austro – węgierskiego tronu. Jak się okazało – idealny, ale dla anonimowego playboya.

Double Phaeton dziś

Źródło: autoblog

Do 1938 roku Graf&Stift był znany jako producent samochodów luksusowych oraz lekkich autobusów. Reaktywowany po II Wojnie Światowej Graf produkował wyłącznie samochody ciężarowe oraz autobusy wykorzystując licencje. W 1971 roku połączono siły z OAF. Obie firmy zostały przejęte przez MAN-a. Ostatecznie 30 lat później postanowiono zlikwidować markę a w jej miejsce wprowadzono MAN-a. Pomimo likwidacji, marka jest nadal znana i kojarzona głównie z zamachem w Sarajewie. Takiej reklamy nie zdobył inny samochód, nawet ten, w którym zginął Kennedy.

Czy winić ten samochód za rozpoczęcie I Wojny Światowej? Nie, ale warto zauważyć, że podczas wizyty nie zapewniono należytej ochrony. Według różnych źródeł to sam Franciszek miał wydać rozkaz podstawienia tego pojazdu. Nawet najdoskonalszy, najszybszy kabriolet nie zapewni ochrony przed ostrzałem – czy to z broni krótkiej, czy maszynowej. Historia powtórzyła się pół wieku później w Dallas oraz w 1981 roku w Rzymie. Od tego czasu żaden przywódca nie podejmuje podobnego ryzyka.

Visited 14 times, 1 visit(s) today

Kategoria: Historyczne wpisy Tagi: GrafundStift, IWojnaŚwiatowa, pojazdykrólów, pojazdyrządowe, zamachwSarajewie

Zobacz wpisy
← Biuro inżynieryjne
Trzy koła? Dla Morgana wystarczą … →

Dodaj komentarz

Twój adres email nie zostanie opublikowany. Wymagane pola są oznaczone *

Komentarz *

Nazwa *

Adres email *

Witryna internetowa

Zapamiętaj moje dane w tej przeglądarce podczas pisania kolejnych komentarzy.

Dodaj komentarz

Wyszukiwarka:

Szukaj

Pogoda:

Wyszukuj według kalendarza:

lipiec 2026

P	W	Ś	C	P	S	N
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

« cze

Komentarze:

StałyCzytelnik - Syn Forda

Najczęściej czytane:

Reklama motoryzacyjna wczoraj i dziś – od…
Ding-dziong, youngtimery i przewaga
Cytryna z krainy dyktatora
Czarodziejski CRX prosto z Księżyca
Syn Forda

Popularne na Youtube:

Tagi:

AlfaRomeo (14) Audi (9) Bentley (11) BMW (28) Bugatti (15) Cadillac (11) cechymarki (43) cenyczęści (7) Chevrolet (7) Chrysler (7) Citroen (10) Daihatsu (14) DNAmarki (36) felieton (85) Ferrari (20) Fiat (30) Ford (21) Formuła1 (8) Jaguar (6) kierowcywyścigowi (18) kitcar (7) Lancia (9) Mercedes (29) mikrosamochód (7) nietypowepojazdy (6) Nissan (11) normyspalin (7) Opel (9) Peugeot (16) pojazdyelektryczne (10) pojazdyrekordowe (15) pojazdywojskowe (14) Porsche (14) pracowniekaroseryjne (8) projektancisamochodów (17) prototypy (15) reklama (8) rekordyprędkości (15) Renault (15) Rolls-Royce (7) SUV (9) Toyota (17) V8 (9) V12 (6) Volvo (9)

Liczba wyświetleń: 10 138

Wszystkie wpisy: 649